

Ministerie van Defensie

Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD)

Informatiebijeenkomst Vliegbasis Woensdrecht

Programmateam NPRD
Ministerie van Defensie

03-02-2026

ERNSTIG VERSLECHTERDE VEILIGHEIDSSITUATIE

Wereldwijd ervaren landen steeds meer dreiging door verschuivende machtsverhoudingen. Al jaren versterken potentiële tegenstanders hun krijgsmachten. Steeds vaker is sprake van hybride conflictvoering: desinformatie beïnvloedt onze democratieën en cyberaanvallen bedreigen de vitale infrastructuur. De ruimte militariseert en schaarse grondstoffen leiden vaker tot conflict. Het doel is telkens hetzelfde: de stabiliteit ondermijnen om invloed en macht te kunnen verwerven.

Doel van vanavond

- 1. Toelichting kabinetsbesluit NPRD** (19 December 2025)
- 2. Toelichting ontwerp-voorkeursalternatief**
uitbreiding milieuruimte t.b.v. activiteiten vliegbasis
Woensdrecht
- 3. Toelichting onderzoeksresultaten** (addendum planMER)
- 4. Toelichting zienswijze proces**
- 5. Informatiemarkt**

Programma

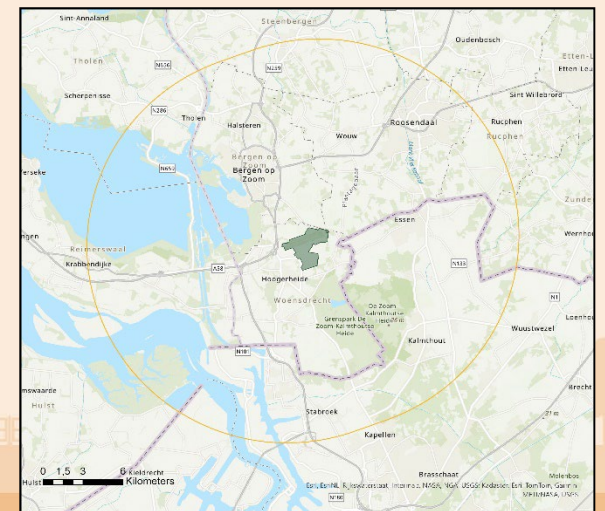
Tijd	Wat
19:30 – 20:00	Plenaire toelichting Defensie
20:15 – 21:00	Informatiemarkt

Met het NPRD heeft het kabinet drie besluiten genomen over vliegbasis Woensdrecht:

1. Schietbaan op vliegbasis Woensdrecht is definitief aangewezen
2. Het beperkingsgebied rond de vliegbasis Woensdrecht is definitief aangewezen (*Outer Horizontal Surface*).
3. Er is een **ontwerp-voorkeursalternatief** vastgesteld voor **uitbreiding milieuruimte** t.b.v. activiteiten vliegbasis Woensdrecht (**grondgebonden geluid**).

***Hiervoor is een separaat participatietraject opgestart.
Dit is de aanleiding van de informatiebijeenkomst***

Planning 2025-2026 Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD)

Tijdens het hele proces vindt afstemming plaats met andere ministeries, gemeenten en provincies over de ruimtevraag van Defensie en andere ruimtevragen zoals energie/landbouw/woningbouw/natuur

Eind mei tot begin juli
Ter inzagelegging en informatiebijeenkomsten Ontwerp NPRD en planMER

Publicatie van:

- Definitief NPRD
- Nota van antwoord
- Aanvulling planMER (Reactie op advies Commissie MER)

Inclusief:

- Addendum planMER (aanvullend onderzoek 9 specifieke behoeften)

Januari tot februari
Ter inzagelegging van Addendum planMER (aanvullend onderzoek 9 specifieke behoeften)

Aanvullende informatiebijeenkomsten 9 specifieke behoeften

Publicatie van:

- Nota van antwoord (= op zienswijzen Addendum planMER aanvullend onderzoek 9 specifieke behoeften)

Informatie en participatie tijdens de verdere planvorming en uitvoering

- 2023 Start NPRD
- 2023 - 2024 Ter inzagelegging NRD NPRD
- 2024 Informatiebijeenkomsten NRD
- 2024 Bekendmaking locaties die niet verder worden onderzocht
- 2024 - 2025 Overleg met inwoners, bedrijven en (belangen) organisaties
- 2025 Vaststelling planMER en Ontwerp NPRD incl. voorkeurslocaties

Legenda

Processtappen en besluitvorming

Stappen waarin u wordt geïnformeerd, kunt meedenken of inspraak heeft

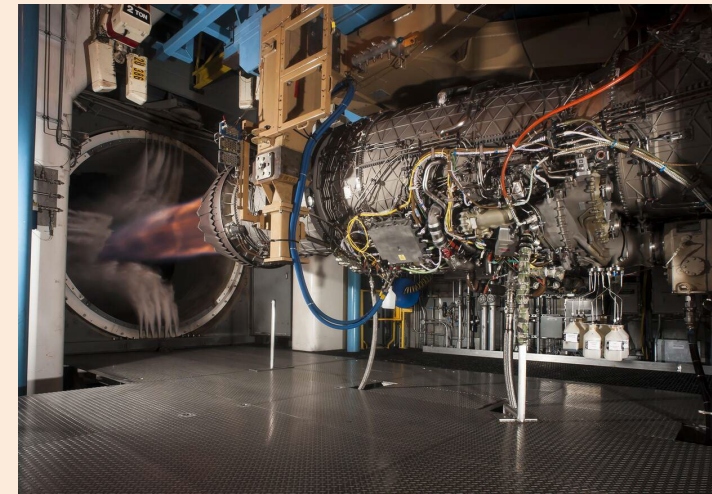
Behoeftte uitbreiding milieuruimte t.b.v. activiteiten vliegbasis Woensdrecht

Ministerie van Defensie

De extra ruimte is nodig voor het:

- Meer oefeningen en vluchten leidt tot meer **onderhoud** en **logistieke** activiteiten op de vliegbasis Woensdrecht.
- Toename **luchthavenactiviteiten** op de vliegbasis Woensdrecht.
- **Voorbeelden:**
 - Toename proefdraaien van vliegtuigen en helikopters na onderhoud
 - Toename proefdraaien F-135 motoren
 - Grond uitrusting, honden, brandweeroefeningen
 - Host nation support en (militaire) oefeningen

Woendrecht
Uitbreiding milieuruimte

Antea Group

Understanding today.
Improving tomorrow.

Februari 26

www.anteagroup.nl

Uitgangspunten van het onderzoek

De doorgerekende scenario's in het onderzoek gaan uit van:

1. Het onderzoek is uitgegaan van een representatieve bedrijfssituatie (RBS) als opgenomen in het laatste akoestische onderzoek van de vliegbasis (2025).
2. De doorgerekende scenario's gaan voornamelijk uit van een uitbreiding van het proefdraaien van de verschillende toestellen op de vliegbasis. Het gaat om een (beperkte) uitbreiding en nieuwe activiteiten.
3. In het onderzoek wordt alleen het langtijdgemiddelde geluid en de etmaalwaarde bepaald. Geen analyse voor het bepalen van het kortstondig maximale geluid is uitgevoerd, omdat het kortstondige maximale geluid niet wijzigt door een toename in het aantal minuten van de activiteiten.

Onderzoeksopzet

Kwantitatief onderzoek:

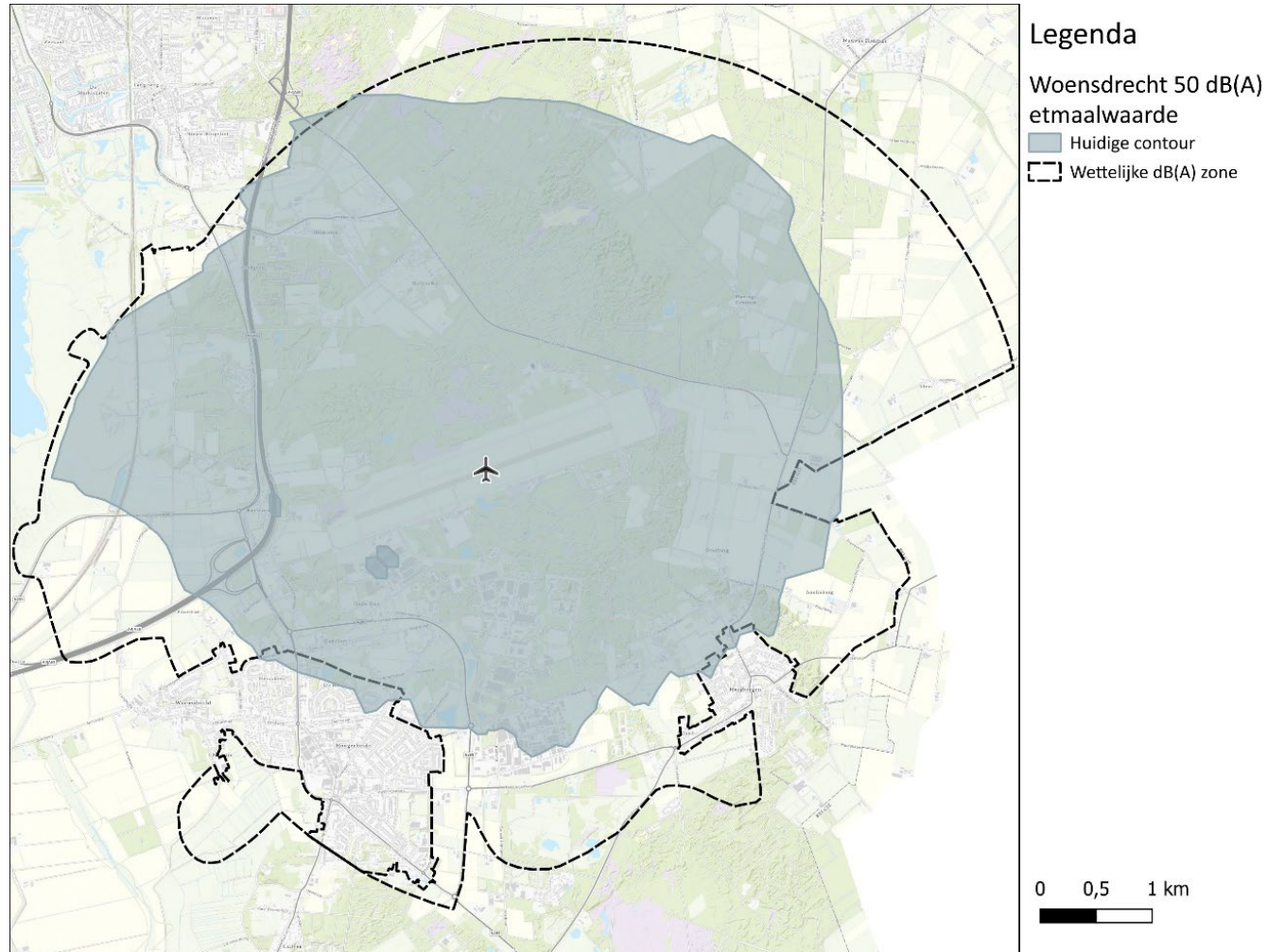
- Geluidhinder

Kwalitatief onderzoek naar:

- Gezondheid en veiligheid
- Bodem en water
- Natuur, landschap en erfgoed
- Klimaatadaptatie
- Ruimtegebruik
- Raakvlakken

Thema
Gezonde en veilige leefomgeving
Geluid – hinder
Geluid - stiltegebieden
Luchtkwaliteit
Omgevingsveiligheid
Impact activiteit omgevingsveiligheid
Licht
Trillingen
Hittestress
Bodem en water
Bodemkwaliteit
Oppervlaktewater
Grondwater
Waterveiligheid
Natuur, landschap en cultureel erfgoed
Natura 2000
Natuurnetwerk Nederland
Beschermde soorten
Beschermde culturele erfgoedwaarden
Landschap
Geomorfologie
Archeologie
Klimaatadaptatie
Overstromingen
Droogte
Rainproof
Ruimtegebruik
Recreatie
Landbouw
Grondeigendom
Energienetwerken
Raakvlakken
Interferentie met rijksbelangen

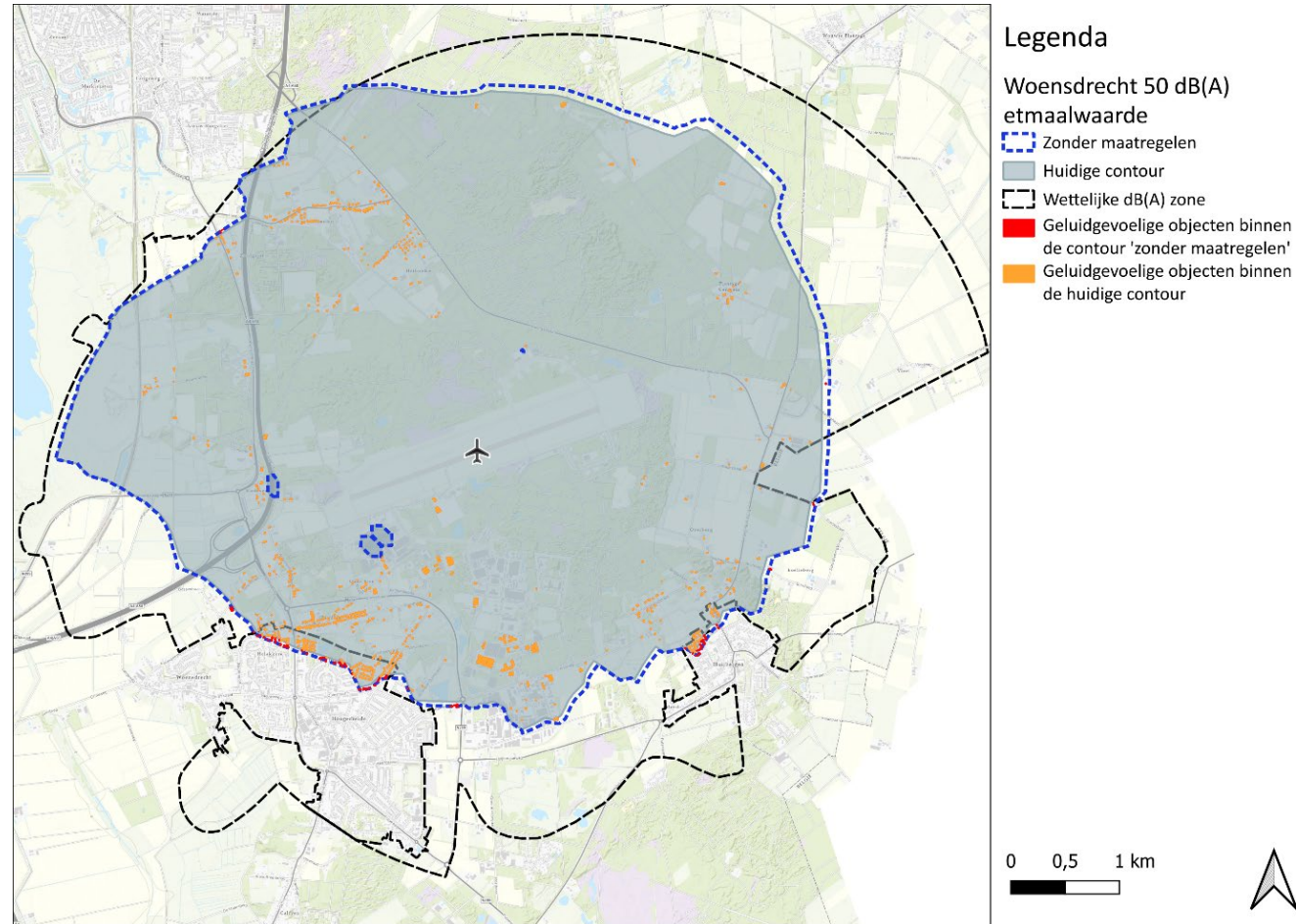
Huidige situatie - geluid

- Wettelijke geluidszone, vastgelegd in omgevingsplan (zwarte lijn).
- Geluidproductie als gevolg van de huidige bedrijfssituatie (grijze arcering)
- De geluidsproductie is afkomstig van Vliegbasis Woensdrecht en Aviolanda.
- In de huidige situatie is in specifieke gebieden sprake van een overschrijding van de geluidscontour. Hiervoor is Defensie in gesprek met medeoverheden.

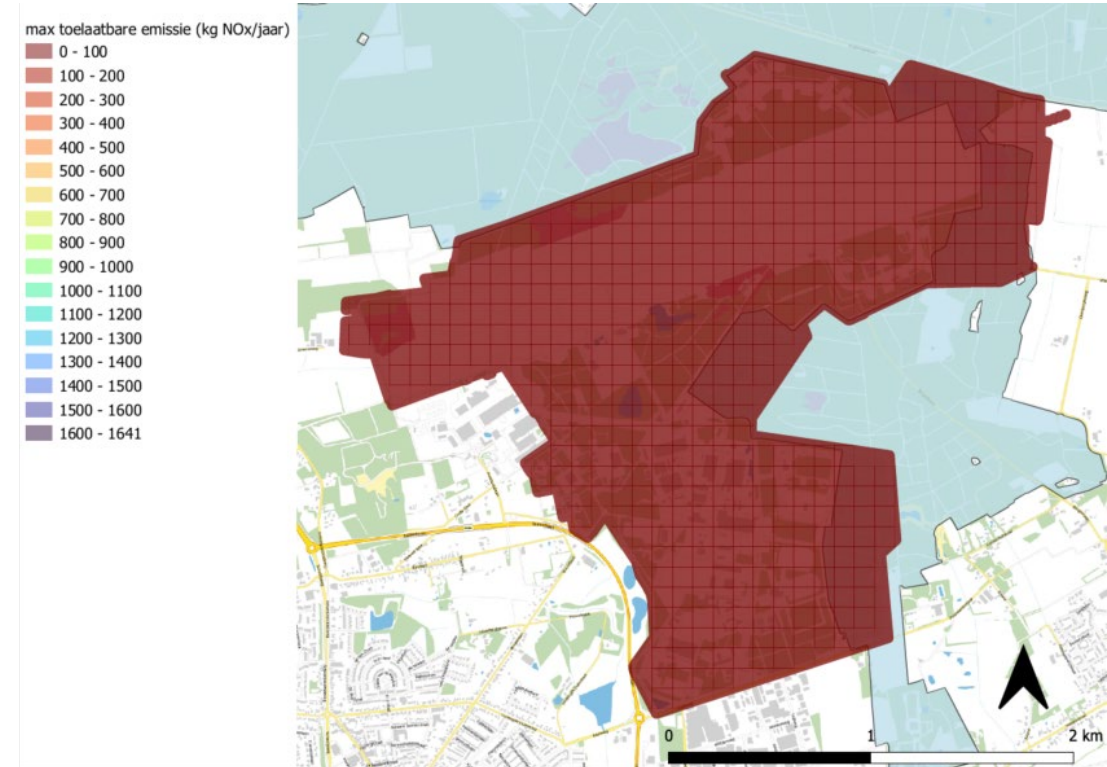
Rekenresultaten - geluid

- Het vergroten van milieuruimte door toename van diverse activiteiten leidt **zonder maatregelen** tot een overschrijding van de wettelijke geluidzone (zwarte stippellijn) aan de zuid-, oost- en westzijde.
- Uit indicatieve berekeningen blijkt dat diverse maatregelen (o.a. aarden wallen) mogelijk zijn.
- Defensie zal technische en operationele maatregelen treffen, die voorkomen dat deze overschrijding in de uiteindelijke situatie optreedt.

Resultaten – Natura 2000

- Natura 2000-gebied Brabantse Wal is sterk overbelast. Sterke reductie nodig.
- Overgrote aandeel stikstof komt uit de haven van Antwerpen.
- Huidige Defensie-activiteiten dragen <0,1% bij aan de depositie.
- Toename stikstofdepositie is beperkt, maar juridisch en ecologisch een grote uitdaging (de emmer loopt reeds over)

Natura 2000-gebied	Gemiddelde relatieve bijdrage ADW [%]
Brabantse Wal	0,09
Duinen Den Helder-Callantssoog	0,05
Duinen en Lage Land Texel	0,04
Kempenland-West	0,04
Kampina & Oisterwijkse Vennen	0,03
Strabrechtse Heide & Beuven	0,03
Leenderbos, Grootte Heide & De Plateaux	0,03
Regte Heide & Riels Laag	0,02
Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen	0,02
Groote Wielen	0,02

Conclusie van het onderzoek

- Geluidsmaatregelen zijn noodzakelijk, maar haalbaar: daardoor licht negatief effect in plaats van negatief effect
- Natura 2000 groot aandachtspunt (met name stikstof, in mindere mate geluid)
- Beperkt negatieve effecten op 'overige' natuur: NNN en soorten
- Beperkt klein effect op luchtkwaliteit (ruim onder gezondheidswaarden)

Thema	Beoordeling grondgebonden activiteiten
Gezonde en veilige leefomgeving	
Geluid – hinder (zonder maatregelen)	-
Geluid – hinder (na treffen maatregelen)	0/-
Geluid - stiltegebieden	0
Luchtkwaliteit	0/-
Omgevingsveiligheid	0
Impact activiteit omgevingsveiligheid	0
Licht	0
Trillingen	0
Hittestress	0
Bodem en water	
Bodemkwaliteit	0
Oppervlaktewater	0
Grondwater	0
Waterveiligheid	0
Natuur, landschap en cultureel erfgoed	
Natura 2000	-
Natuurnetwerk Nederland	0/-
Beschermde soorten	0/-
Beschermde culturele erfgoedwaarden	0
Landschap	0
Geomorfologie	0
Archeologie	0
Klimaatadaptatie	
Overstromingen	0
Droogte	0
Rainproof	0
Ruimtegebruik	
Recreatie	0
Landbouw	0
Grondeigendom	0
Ergienetwerken	0
Raakvlakken	
Interferentie met rijksbelangen	0

Vastgesteld voorkeursalternatief

Ministerie van Defensie

- **Besluit:**

De toename van grondgebonden geluid op de Vliegbasis Woensdrecht is **met aanvullende maatregelen** vastgesteld als ontwerp voorkeursalternatief.

- **Randvoorwaarden en aandachtspunten:**

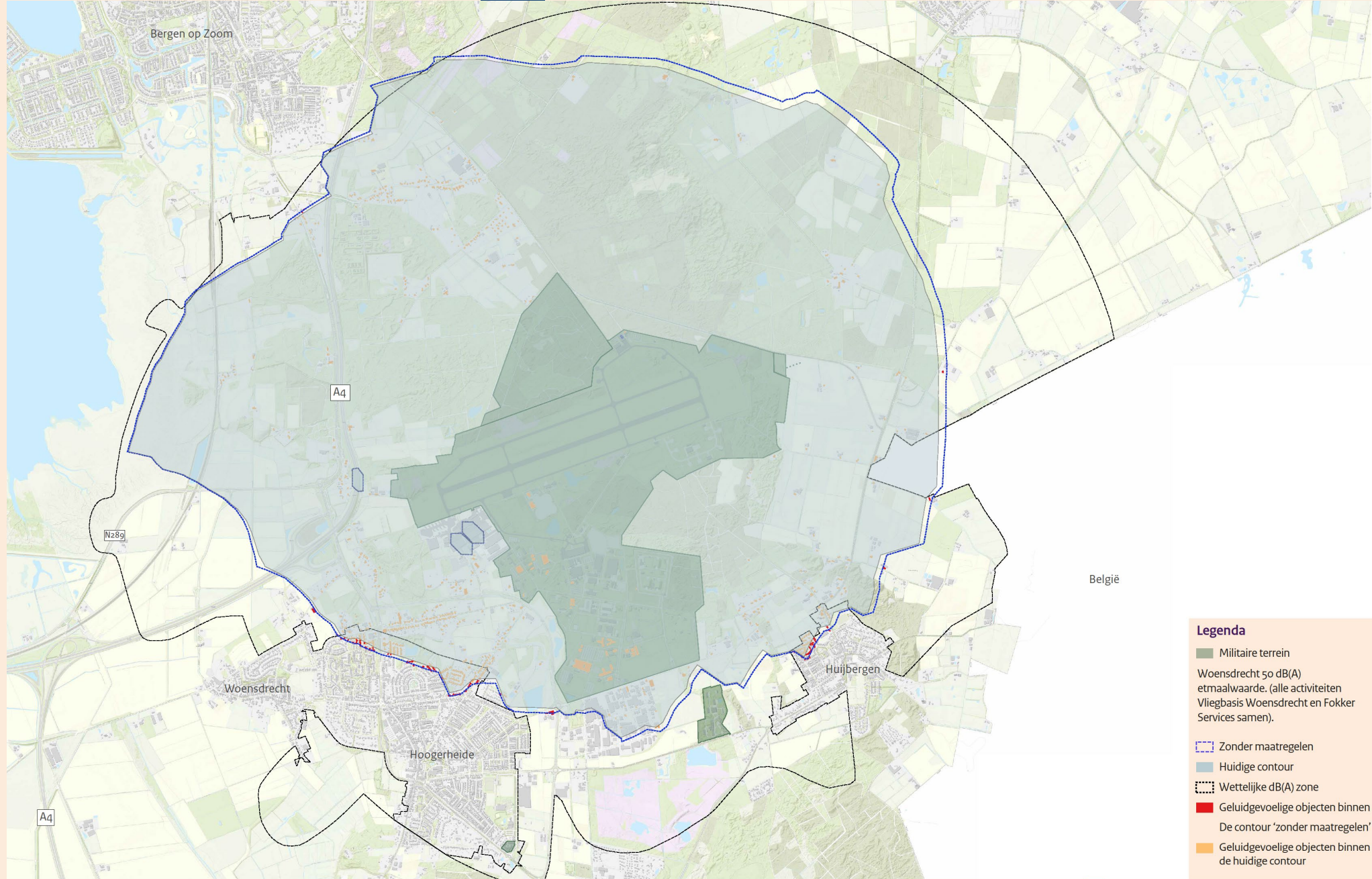
- **De uitbreiding leidt niet tot:**

- een vergroting van de huidige grondgebonden geluidzone
- een hogere geluidbelasting op geluidgevoelige objecten die een vastgestelde geluidbelasting van >55 dB(A) hebben (met het hogere waardenbesluit)
- nieuwe overschrijdingen boven de 55dB (A) op geluidgevoelige objecten.

- **Inspanningsverplichting:**

- tot het zoveel mogelijk beperken van eventuele hogere geluidsbelasting tussen 50dB(A) en 55dB(A) op geluidsgevoelige objecten.

- Het intensiveren van gebruik kan alleen plaatsvinden indien dit vanuit het wettelijk kader voor **stikstofdepositie** haalbaar is.

Legenda

- Militaire terrein
- Woensdrecht 50 dB(A) etmaalwaarde. (alle activiteiten Vliegbasis Woensdrecht en Fokker Services samen).
- Zonder maatregelen
- Huidige contour
- Wettelijke dB(A) zone
- Geluidgevoelige objecten binnen de contour 'zonder maatregelen'
- Geluidgevoelige objecten binnen de huidige contour

Uitbreiding milieuruimte activiteiten vliegbasis Woensdrecht

Vliegbasis Woensdrecht
 1:10.000
 500 m 1000 m

Zienswijzen

Ministerie van Defensie

Van 19 januari tot 2 maart kunt u een zienswijze indienen over de benodigde uitbreiding van uitbreiding milieuruimte t.b.v. activiteiten vliegbasis Woensdrecht.

Dit geldt voor:

- Het besluit van het kabinet (over het ontwerp-voorkeursalternatief)
- Het onderliggende planMER onderzoek (o.a. het addendum planMER)

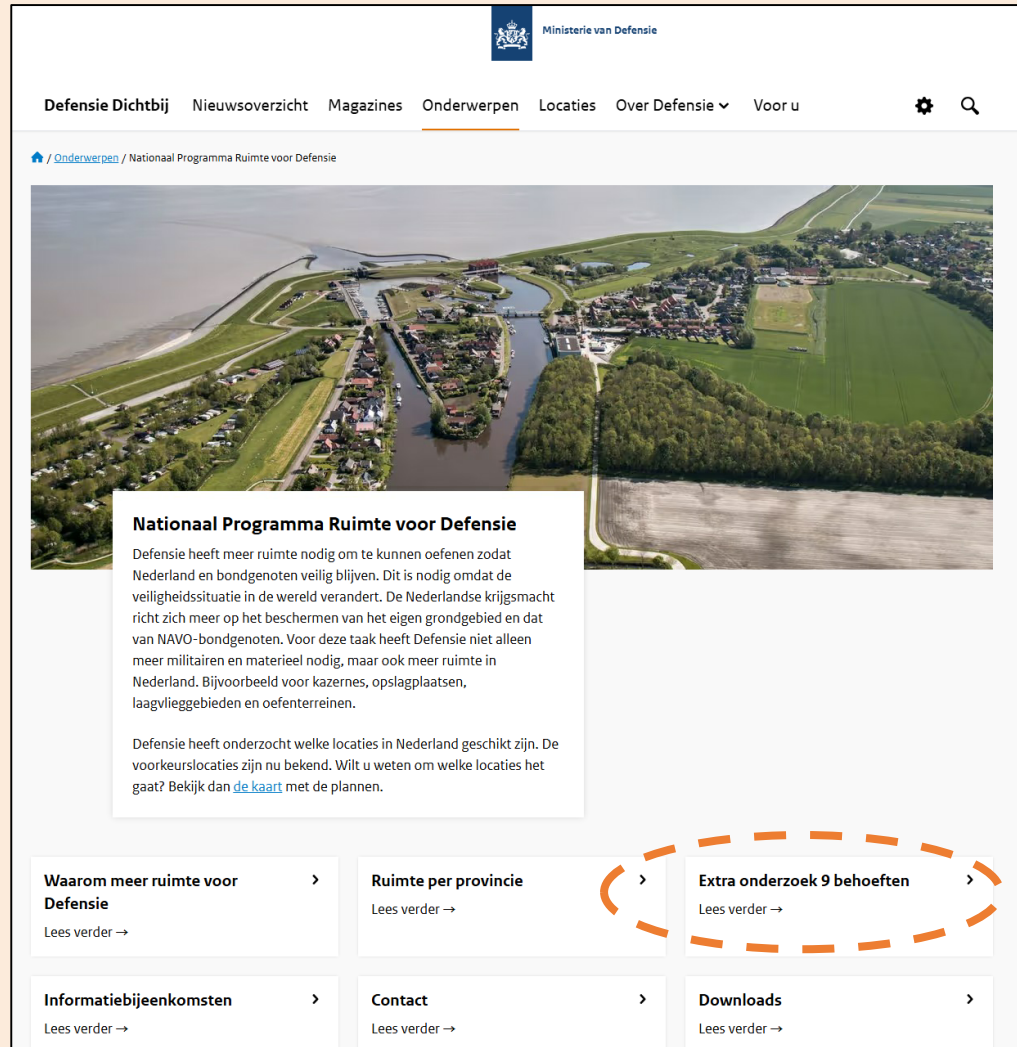
Zienswijzen kunnen digitaal worden ingediend via:

De website <https://www.nprd.inspraak.defensiedichtbij.nl/>

Kunt u geen digitale zienswijzen indienen? Dan per post mogelijk naar:

- *Directie Materieel, Leefomgeving, Vastgoed en Duurzaamheid*
O.v.v. Nationaal Programma Ruimte voor Defensie
Ministerie van Defensie
Postbus 20701
2500ES Den Haag

<http://www.defensiedichtbij.nl/onderwerpen/nationaal-programma-ruimte-voor-defensie>

Ministerie van Defensie

Defensie Dichtbij Nieuwsoverzicht Magazines Onderwerpen Locaties Over Defensie Voor u

[/ Onderwerpen](#) / Nationaal Programma Ruimte voor Defensie

Nationaal Programma Ruimte voor Defensie

Defensie heeft meer ruimte nodig om te kunnen oefenen zodat Nederland en bondgenoten veilig blijven. Dit is nodig omdat de veiligheidssituatie in de wereld verandert. De Nederlandse krijgsmacht richt zich meer op het beschermen van het eigen grondgebied en dat van NAVO-bondgenoten. Voor deze taak heeft Defensie niet alleen meer militairen en materieel nodig, maar ook meer ruimte in Nederland. Bijvoorbeeld voor kazernes, opslagplaatsen, laagvlieggebieden en oefenterreinen.

Defensie heeft onderzocht welke locaties in Nederland geschikt zijn. De voorkeurslocaties zijn nu bekend. Wilt u weten om welke locaties het gaat? Bekijk dan [de kaart](#) met de plannen.

Waarom meer ruimte voor Defensie [Lees verder →](#)

Ruimte per provincie [Lees verder →](#)

Extra onderzoek 9 behoeften [Lees verder →](#)

Informatiebijeenkomsten [Lees verder →](#)

Contact [Lees verder →](#)

Downloads [Lees verder →](#)

Ministerie van Defensie

<https://www.nprd.inspraak.defensiedichtbij.nl/>

Ministerie van Defensie

Home **Inspraak** Informatiebijeenkomsten Downloads Contact Archief

Let op: van 19 januari tot 2 maart 2026 kunt u alléén zienswijzen indienen voor de 9 behoeften die als ontwerp voorkeursalternatief zijn vastgesteld door het kabinet.

U kunt alléén inspraak op de 9 behoeften waar extra onderzoek voor nodig was. Dit betekent dat u kunt reageren op onderstaande 9 behoeften.

- Benodigde fysieke uitbreiding Lelystad Airport voor toename gebruik jachtvliegtuigcapaciteit;
- Uitbreiding milieuruimte t.b.v. activiteiten vliegbasis Leeuwarden, gemeente Leeuwarden;
- Breezanddijk groei beproevingen IJsselmeer, Afsluitdijk, gemeente Súdwest Fryslân;
- Petten groei beproevingen Noordzee, gemeente Schagen;
- Uitbreiden live firing mogelijkheden voor helikopters op Infanterie Schietkamp (ISK) ten behoeve van niveau 3- en 4-oefeningen Koninklijke Landmacht, gemeente Ede;
- Uitbreiding milieu- en geluidsruimte door intensivering van Infanterie Schietkamp (ISK) en groei krijgsmacht, gemeente Ede;
- Uitbreiding milieuruimte t.b.v. activiteiten vliegbasis Woensdrecht, gemeente Woensdrecht;
- Uitbreiding milieuruimte t.b.v. activiteiten vliegbasis Gilze-Rijen, gemeente Gilze en Rijen;
- Verandering inrichting vliegbasis Eindhoven verplaatsen hot cargo platform.

U kunt van 19 januari tot 2 maart reageren op de 9 behoeften door een **zienswijze** in te dienen. Dit kan digitaal via de oranje knop hieronder. Alle zienswijzen worden digitaal verwerkt.

[Zienswijze indienen](#)

Informatiemarkt

20:15 – 21:00

